

PROJEKTOWANIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA BAZIE EFEKTÓW KSZTAŁCENIA ZDEFINIOWANYCH DLA OBSZARÓW KSZTAŁCENIA

FORUM DYSKUSYJNE- OBSZAR NAUK SPOŁECZNYCH

SEMINARIUM BOLOŃSKIE
„ZADANIA UCZELNI WYNIKAJĄCE Z AKTUALNYCH UREGULOWAŃ PRAWNYCH
DOTYCZĄCYCH KRAJOWYCH RAM KWALIFIKACJI DLA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO”

Białystok, 18 stycznia 2012 r.
Uniwersytet w Białymstoku

**DR. INŻ. DOROTA PIOTROWSKA- EKSPERTKA BOLOŃSKA
POLITECHNIKA ŁÓDZKA**

Cel forum

Dyskusja najważniejszych aspektów związanych z projektowaniem i wdrażaniem programów kształcenia zgodnie z aktualnymi uregulowaniami prawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej występujących sytuacji problemowych

Zakładane efekty

Po zakończeniu forum jego uczestnicy będą potrafili:

- Rozwiązywać, najczęściej występujące, sytuacje problemowe związane z przebudową programu kształcenia w oparciu o efekty kształcenia
- Planować dalsze działania w zakresie przebudowy programów kształcenia w oparciu o nowe uregulowania prawne.

Nowe uregulowania prawne

USTAWA

z dnia 27 lipca 2005 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym

(Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.)

1445

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 5 października 2011 r.

w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia

Nowe uregulowania prawne

1520

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 2 listopada 2011 r.

w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego

1521

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 4 listopada 2011 r.

w sprawie wzorcowych efektów kształcenia

Nowe uregulowania prawne

1232

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 29 września 2011 r.

w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej

Kierunki działań na poziomie uczelni

Przebudowa programów kształcenia w oparciu o efekty kształcenia

Wdrożenie nowej koncepcji kształcenia – efekty kształcenia jako oś budowy całego systemu kształcenia

Nowe warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia i związana z nimi dokumentacja

Czy rzeczywiście wdrożenie systemów kształcenia opartych na efektach kształcenia to rewolucja?

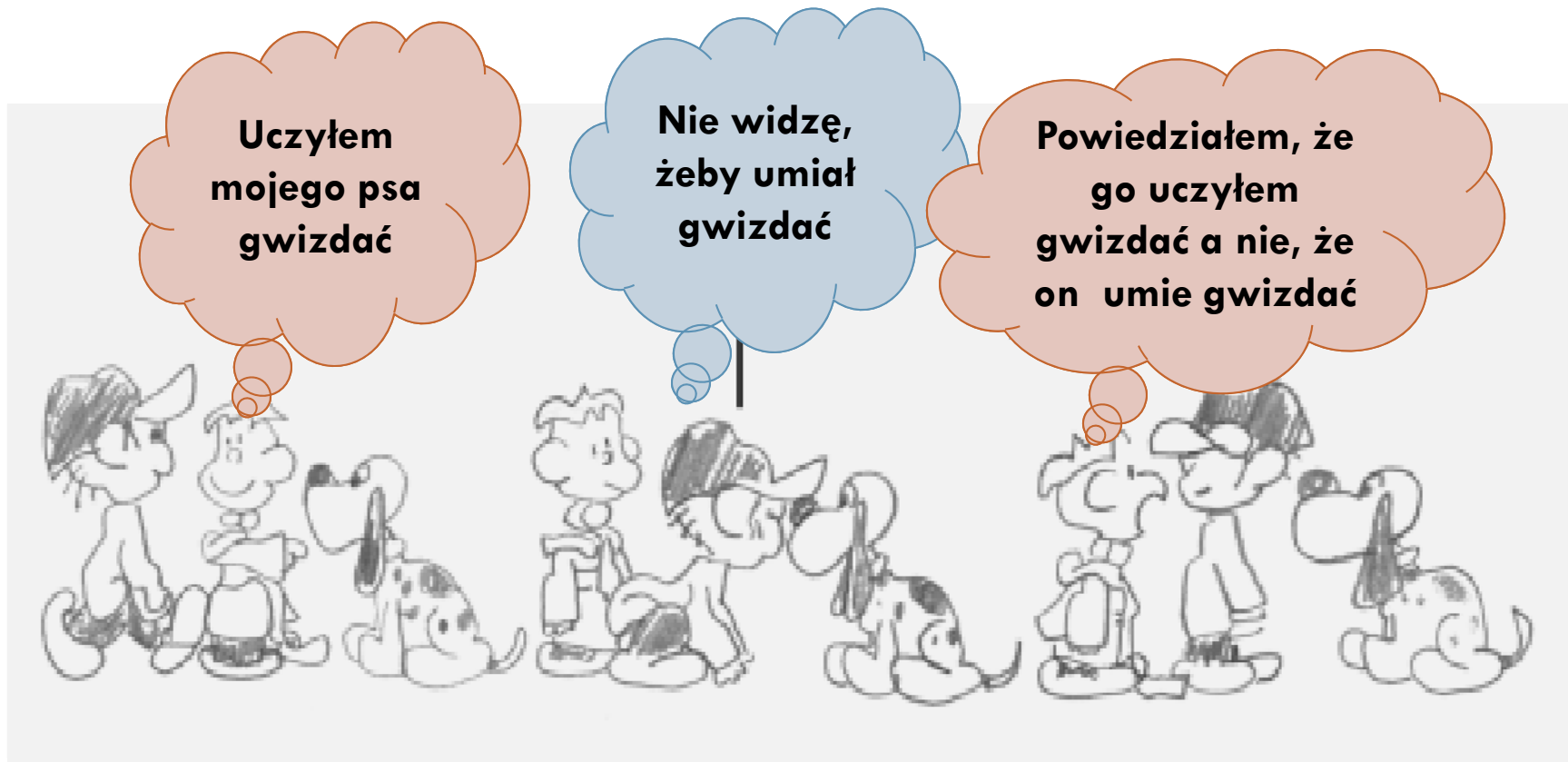
- **Efekty kształcenia zawsze były, są i będą**

Ale dziś

- Efekty kształcenia stawiamy w centrum naszej uwagi.
- Osiągnięciu i potwierdzeniu efektów uczenia podporządkowujemy proces dydaktyczny, organizację kształcenia
- Należy wprowadzać myślenie w kategoriach „efektów kształcenia” w miejsce „treści programowych”

Dlaczego zdefiniowanie założonych efektów kształcenia jest konieczne?

9

Dwa możliwe podejścia do budowy programu kształcenia

Dwa możliwe podejścia do budowy programu kształcenia

□ **Metoda „top-down”**

- ▣ Do zastosowania w przypadku opracowania nowego programu studiów

□ **Metoda „bottom-up”**

- ▣ Szczególnie dogodna przy przebudowie istniejących już programów studiów
- ▣ W istniejących programach studiów efekty kształcenia w większości istnieją – trzeba je tylko „wykazać” i wykorzystać do wspomagania studentów
- ▣ W większości przypadków trzeba „dołożyć” efektów kształcenia z zakresu kompetencji personalnych i społecznych – **nie koniecznie nowe przedmioty !**

Metoda „top- down”

Metoda „bottom-up”

Najczęstsze sytuacje problemowe

- ❑ jakość zapisanych efektów kształcenia- język używany na poziomie opisów efektów kształcenia w obszarze kształcenia, na poziomie matrycy oraz na poziomie pojedynczego przedmiotu/modułu
- ❑ Wskazanie adekwatnych do zapisanych efektów metod sprawdzania ich osiągnięcia
- ❑ kto ma decydować o przypisaniu „plusów” w matrycy?

Dlaczego „ma wiedzę” , „zna i rozumie” „docenia” się nie nadają do opisu efektów kształcenia dla przedmiotu ☹️

- ❑ Nie są mierzalne
- ❑ Nie są konkretne
- ❑ Nie są szczegółowe

Obecnie najpowszechniej stosowaną metodą definiowania mierzalnych efektów kształcenia jest taksonomia B. BLOOMA, oparta na czasownikach związanych z konkretnym działaniem

Czym się różni opis efektu od zapisu efektu?

zna metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, pozwalające opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące

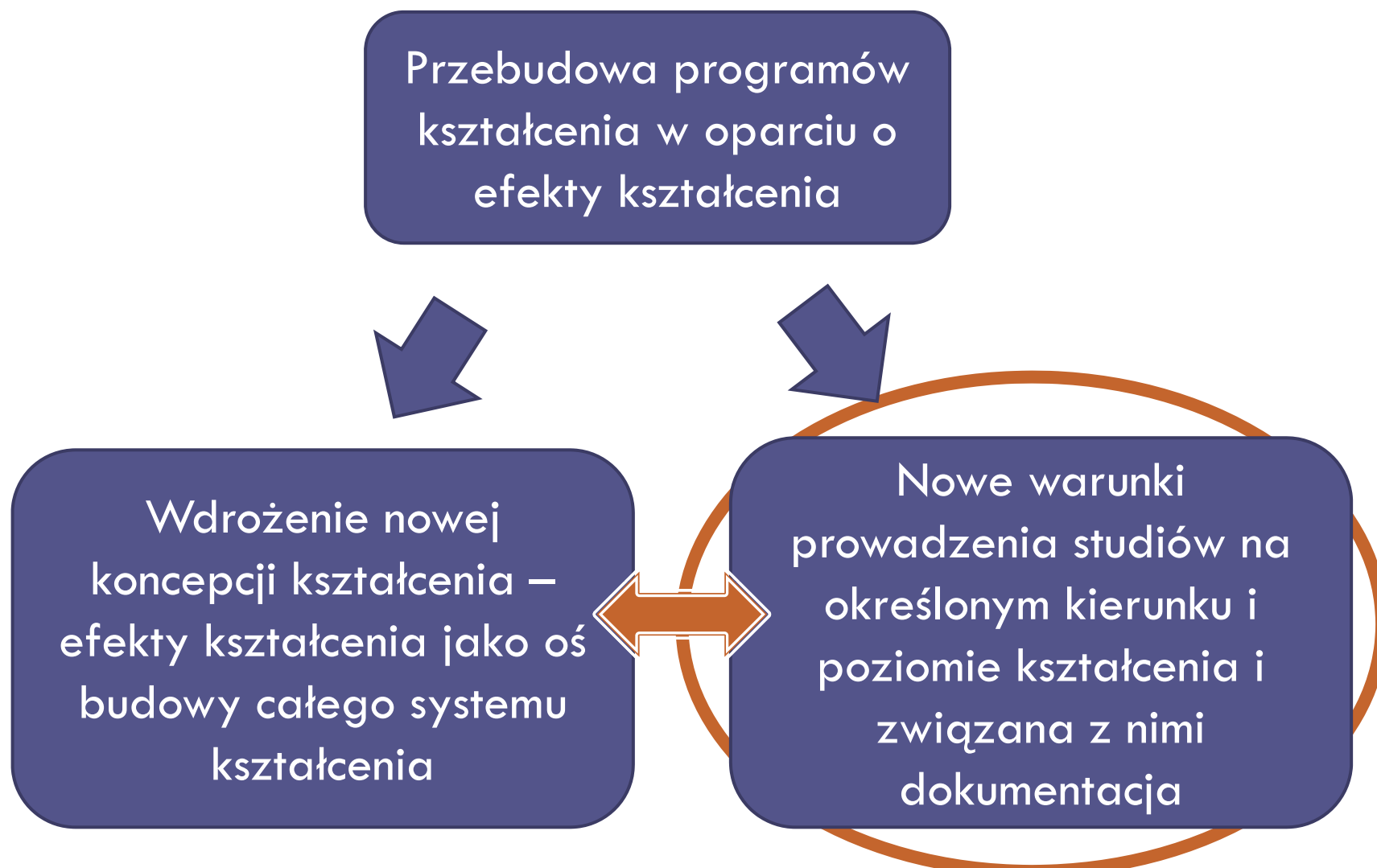
OPIS
S1A_W06

Po ukończeniu programu studiów/ przedmiotu student potrafi:

- wymieniać metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, pozwalające opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące.
- opisywać struktury i instytucje społeczne przy użyciu odpowiednich metod i narzędzi

ZAPIS

Kierunki działań na poziomie uczelni

1445

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 5 października 2011 r.

w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia

Kierunki działań uczelni

- Budowa programów kształcenia, w tym definiowanie kierunkowych efektów kształcenia, udokumentowanie ich zgodności z opisem efektów kształcenia w odpowiednim obszarze/obszarach i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji programu kształcenia i programów studiów.
- Spełnienie dodatkowych warunków wskazanych w rozporządzeniu i **udokumentowanie spełnienia tych warunków**

Często pomijane w dokumentacji programu kształcenia, dodatkowe warunki zawarte w rozporządzeniu

- Konieczność wyznaczenia wartości sumarycznych wskaźników ilościowych (§ 5 ust.1.6-1.10 oraz w niektórych przypadkach ust.3)
- Udokumentowanie, że program kształcenia uwzględnia wyniki monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów oraz wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy (§ 7. 1)
- Udokumentowanie, że jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów wykorzystuje w pracach mających na celu określenie programu studiów wzorce międzynarodowe. (§ 7. 2)
- Udokumentowanie , prowadzenia badań naukowych w co najmniej jednym obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia właściwemu dla danego kierunku studiów.
- Dokumentacja związana z wdrożeniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, uwzględniającego działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów. (§ 9.1.9 oraz § 9.2.2)

Najczęstsze sytuacje problemowe

- Uczelnia nie ma wdrożonych systemów monitorowania karier absolwentów oraz wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia- pomimo tego odpowiednie zapisy muszą się znaleźć w dokumentacji programu studiów
- Analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy musi być dokonana przed zatwierdzeniem programu kształcenia przez senat i radę wydziału ponieważ zgodnie z § 7.5 zmiany programów kształcenia nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia

Zamiast konkluzji wskazówka

Warto, by na poziomie centralnym uczelni, przygotować odpowiednie wzory dokumentacji programu kształcenia (potrzebnej do podjęcia przez senat uchwały) oraz dokumentacji programu studiów (potrzebnej do podjęcia przez radę wydziału uchwały), uwzględniające wszystkie warunki zawarte w nowych uregulowaniach prawnych

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Dorota Piotrowska
Politechnika Łódzka
Centrum Kształcenia Międzynarodowego
dorota.piotrowska@p.lodz.pl